

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ – 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Ο όρος βιομηχανία 4.x περιλαμβάνει σειρά τεχνολογιών όπως ρομποτική, IoT, εικονική/επαυξημένη πραγματικότητα, διαχείριση μεγάλων όγκων δεδομένων και άλλα. Όπως και κάθε άλλη μεταβολή του παραγωγικού μοντέλου, όπως και κάθε τεχνολογία, έχει ταυτόχρονα τόσο θετικές όσο και αρνητικές συνέπειες. Όπως αναφέρθηκε, η κάθε τεχνολογία είναι ουδέτερη και η χρήση της είναι που καθορίζει τον αντίκτυπο.

Ενδεικτικά, στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν εργαλεία που χρησιμοποιώντας στοιχεία τεχνητής νοημοσύνης και εικονικής/επαυξημένης πραγματικότητας μπορούν να συντελέσουν στην βελτίωση των συνθηκών υγείας και ασφάλειας, στον έλεγχο της εφαρμογής των λαμβανομένων μέτρων αλλά και στην εκπαίδευση.

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα που συμβάλλει στην μεταβολή του εργασιακού περιβάλλοντος σε πολλούς κλάδους. Οι επιπτώσεις αφορούν το σύνολο της οικονομίας και ευρύτερα της κοινωνίας και μάλιστα με τρόπους και από διαδρομές πολύ δύσκολα εντοπίσιμες. Η δημιουργία δομών και διαδικασιών, όπως αυτές που παρουσιάστηκαν, αποτελούν ένα σημαντικό βήμα για την έγκαιρή και αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών.

Μια από τις παραμέτρους που επηρεάζονται και από την κλιματική αλλαγή είναι η αυξημένη συχνότητα και σοβαρότητα των φυσικών καταστροφών. Ιδιαίτερα οι εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία Seveso, απαιτείται να διαθέτουν αυξημένες πρόνοιες. Η διαχείριση των εργολάβων, η εκτίμηση κινδύνου και η αντίληψη κινδύνου αποτελούν στοιχεία που διερευνήθηκαν. Ταυτόχρονα όμως επισημάνθηκε η μεγάλη αξία, τόσο της πρότερης εκπαίδευσης των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού όσο και των διαδικασιών υγείας και ασφάλειας.

Ταυτόχρονα, έκτακτα γεγονότα όπως η πανδημία αναδεικνύουν την ανάγκη διαχείρισης των βλαπτικών παραγόντων. Είτε πρόκειται για βιολογικούς παράγοντες είτε για νέα υλικά όπως τα νανοϋλικά, είτε για άλλους κλασικούς παράγοντες απαιτείται μια ολοκληρωμένη και συστηματική προσέγγιση.

Εκτός των νέων πεδίων, οι κλασικοί κίνδυνοι παραμένουν και σε ορισμένες περιπτώσεις επιδεινώνονται. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι μυοσκελετικές καταπονήσεις, οι οποίες μάλιστα στο μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον αποκτούν νέες διαστάσεις και οι συνθήκες αντί να βελτιώνονται κάποιες φορές χειροτερεύουν. Η εφαρμογή των γνωστών, σε

πολλές περιπτώσεις, μέτρων αποτελεί απαραίτητο στοιχείο ενώ απαιτούνται και περαιτέρω νομοθετικές παρεμβάσεις. Σημαντικό στοιχείο πάντως είναι και πάλι η εισαγωγή νέων εργαλείων που επιτρέπουν την προσομοίωση επικίνδυνων καταστάσεων, της εξέλιξής τους και της αποτελεσματικότητας πιθανών μεθόδων αντιμετώπισης, καθώς στοιχεία όπως η επίδραση της εποχικότητας της εργασίας, της οποίας οι επιπτώσεις επίσης μελετήθηκαν στο συνέδριο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Βασική παράμετρο για την προαγωγή της ΥΑΕ αποτελούν σίγουρα οι θεσμοί (ΤΑ, ΙΕ, ΕΥΑΕ) οι οποίοι πλέον μπορούν να υποστηρίζονται από νέα ψηφιακά εργαλεία. Η χρήση τους, βοηθά τον έγκαιρο εντοπισμό, την βέλτιστη μέθοδο αντιμετώπισης τους και η ενσωμάτωσή τους θα πρέπει να επιταχυνθεί. Αντίστοιχα η υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης ΥΑΕ αποτελεί σημαντικό εργαλείο με πολύ θετικά αποτελέσματα όπως φάνηκε και από μελέτες που παρουσιάστηκαν.

Η αναβάθμιση της κουλτούρας ασφάλειας μέσω εκπαίδευσης από τα πρώιμα σχολικά χρόνια, ενσωμάτωσης νέων τεχνικών και κοινωνικών εργαλείων και συνεργασίας όλων των συντελεστών της εργασίας, αποτελεί πάγιο στόχο που πλέον μπορεί να επιτευχθεί με μεγαλύτερη ευκολία.

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα φυσικά που αναδεικνύεται όλο και περισσότερο είναι οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι. Ιδιαίτερα μέσω της πανδημίας και με την ανάπτυξη της τηλεεργασίας, οι κίνδυνοι αυτοί εντάθηκαν αλλά ταυτόχρονα έγιναν και πολύ πιο δύσκολα εντοπίσιμοι. Η πρόσφατη αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου αποτελεί σίγουρα θετικό βήμα, η εφαρμογή του όμως σε μεγάλο βαθμό αποτελεί ζητούμενο. Επίσης η ολιστική προσέγγιση για την επίτευξη της ευεξίας των εργαζόμενων, απαιτεί ολοκληρωμένες παρεμβάσεις. Αυτό, φυσικά θα συμβάλει στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την καλύτερη υγεία των εργαζόμενων αλλά όπως αναδείχθηκε και στην βιωσιμότητα της κάθε επιχείρησης. Στο πλαίσιο αυτό, τα φαινόμενα βίας και παρενόχλησης ιδιαίτερα εις βάρος γυναικών αλλά όχι μόνο, αποτελούν βασικό θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Βήματα προς αυτή την κατεύθυνση πραγματοποιούνται, περιλαμβανομένων θεσμικών παρεμβάσεων, αλλά και πάλι ζητούμενο παραμένει η εφαρμογή.

Στο ευρύτερο πλαίσιο, στόχο αποτελεί η διαμόρφωση φιλικού εργασιακού περιβάλλοντος, προσβάσιμου και από άτομα που αντιμετωπίζουν κινητικά, ψυχικά ή άλλα προβλήματα. Αυτό περιλαμβάνει επιπλέον, την συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Η επιτάχυνση πρωτοβουλιών και ουσιαστικών παρεμβάσεων αποτελεί κρίσιμο στοιχείο πολιτισμού και άμεση ανάγκη.

Το συνέδριο ανέδειξε πολλές ανάγκες και προβληματισμούς. Ταυτόχρονα όμως παρουσίασε και σειρά νέων εργαλείων. Ανέδειξε νέες διεξόδους και καινούριες οπτικές. Βοήθησε στην χάραξη νέων μονοπατιών που οδηγούν σε ένα καλύτερο και ασφαλέστερο εργασιακό περιβάλλον αλλά και σε αναβαθμισμένη ποιότητα ζωής. Ευχαριστούμε όλους τους εισηγητές και συγγραφείς για τη συμβολή τους και ελπίζουμε το συνέδριο να αποτελέσει σημείο εκκίνησης για συνεργασίες, προβληματισμούς και έμπνευση.